

Міщенко Іван

к.вет.н., старший викладач
кафедри аграрної економіки
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин

**СУЧАСНИЙ СТАН ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНОСТІ
КОРМІВ ТА КОРМОВИХ ДОБАВОК УКРАЇНИ**

У практиці ЄС та України концепція гарантування безпечності тваринницької продукції „від лану до столу” передбачає особливу увагу до кормів, призначених для годівлі тварин, що використовуються для виробництва сировини чи продуктів харчування, зокрема, молока, м’яса та яєць. У директиві Європарламенту та Ради ЄС №220/32/ЄС зазначається, що продукти, призначені для годівлі тварин, можуть бути ввезені, введені в обіг та використовуватися у Співтоваристві, тільки якщо є доброякісними, справжніми і придатними для продажу отже, які при правильному використанні не представляють собою небезпеки для здоров’я людини, тварини чи навколишнього середовища і чинити несприятливого впливу на продукцію тваринництва

Провідні агропромислові компанії України, зокрема ті, які мають європейський сегмент ринку сільськогосподарської продукції, дуже зацікавлені у створенні в Україні єдиної, прозорої системи контролю якості кормів, гармонізованої з Європейською організацією якості. Безпека кормів - це в першу чергу, безпека продукції тваринного походження, яку виробляють фермери. Деякі забруднюючі речовини (пестициди, діоксини, мікотоксини, солі важких металів, мікробіологічні забруднювачі) за збільшення їх МДР, можуть потрапляти з корму до кінцевого продукту, і виробникам це треба враховувати. Є декілька способів досягнення кормо безпеки, а саме: контроль на початку або в кінці виробництва кормів, тобто перед безпосереднім постачанням і реалізацією корму кінцевому споживачу, або сертифікація усього ланцюжка виробництва кормів за схемою GMP+ (рис. 1).

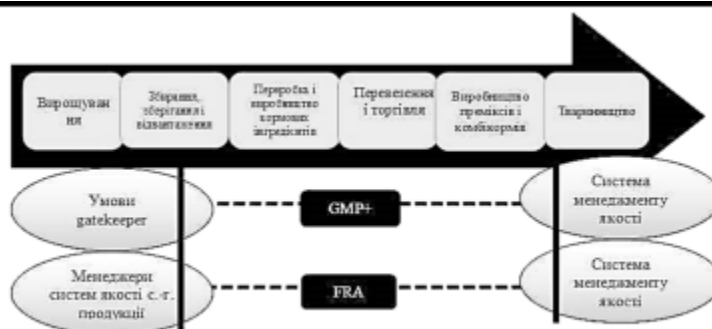

Рис. 14. Ланцюжок забезпечення безпеки кормів

Такий контроль потрібен для того, щоб уникнути або попередити випадки постачання кормовиробником забрудненого корму, що може призвести до значних фінансових збитків, особливо якщо така компанія має значний експортний обіг.

Схема сертифікації GMP+ застосовує принципи систем ISO та HACCP – системи контролю критичних точок та ризиків, які можуть виникнути при виробництві кормів, з метою їх мінімізації (рис. 2).

Рис. 15. Схема складових частин контролю безпеки кормів

Восени до складу комбікормів уводять зерно нового врожаю. Воно може бути як власного виробництва, так і придбаним в іншому господарстві. Тому зерно нового врожаю обов'язково треба перевіряти на вміст поживних і антипоживних речовин, наявність різноманітних домішок і шкідників, ураженість патогенними грибами, а особливо продуктами їх життєдіяльності – мікотоксинами, які важко виявити і майже неможливо знешкодити.

Складовими частинами GMP+ є система простежуваності якості конкретної кормової продукції для тварин і птиці, а також система раннього сповіщення та реагування (EWS), основна мета якої - максимально швидке виявлення усяких порушень у кормах або компонентах, своєчасне реагування на інциденти і

розповсюдження інформації серед учасників виробничо-збутового ланцюжка, з метою попередження або мінімізації шкідливих наслідків для людей, тварин та навколишнього середовища.

У зв'язку з новими викликами українських реалій, виробникам кормів необхідні виходи на світові ринки збуту, що неможливо без підтвердження якості та безпечності продукції, яка випускається, тому першим GMP+ сертифікованим комбікормовим заводом в Україні став у 2016 році „Ізюмський комбінат хлібопродуктів”, який є філіалом „Державної продовольчо-зернової корпорації”. Незважаючи на тяжкі економічні умови і загальну нестабільну ситуацію в країні, кількість сертифікованих компаній за схемою GMP+ постійно зростає, що дає змогу підприємствам підвищувати рівень якості та безпечності кормової продукції та гідно конкурувати як на внутрішньому, так і зовнішніх ринках.

Отже, кожне тваринницьке підприємство України повинно мати розуміння необхідності повноцінного контролю сировини і готових кормових сумішей за основними показниками поживності та безпечності. Сертифікаційна схема GMP+ - це реальна змога кормовиробників постійно відслідковувати виробничий процес та максимально забезпечувати безпечність кормовиробництва. Застосування системи раннього сповіщення та реагування (EWS) дозволить стимулювати розвиток тваринницької галузі та виробництва кормів усіх видів, а також забезпечити високий і сталий рівень аграрних відносин у ланцюгу „виробництво-технологічна підготовка-реалізаціявикористання кормів”.

Список використаних джерел

1. Regulation (EC) № 1831/2003 of the european parliament and of the council of 22 September 2003 on additives for use in animal nutrition (Official Journal of the European Union L 268, 18.10.2003, p. 29).
2. COMMISSION REGULATION (EC) № 429/2008 of 25 April 2008 on detailed rules for the implementation of Regulation (EC) No 1831/2003 of the European Parliament and of the Council as regards the preparation and the presentation of applications and the assessment and the authorisation of feed additives (Official Journal of the European Union L 133, 22.5.2008, p. 60).